

УДК 911.3:331.56 (477.85)

**СУЧАСНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ –
ЯК ЧИННИКИ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ)***Лопушняк Л.В.**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

Головними видами функціонування народногосподарського комплексу Чернівецької області є будівельна діяльність, кредитування в національній та іноземній валюті, обсяг експорту головних торгових партнерів, імпортні поставки, обіг роздрібною торгівлі і ресторанного господарства.

Ключові слова: кредитування в національній та іноземній валюті, обсяг експорту головних торгових партнерів, імпортні поставки, обіг роздрібною торгівлі і ресторанного господарства.

Актуальність дослідження. Територія Чернівецької області є приграничною і такою на яку безпосередньо впливає соціально-економічний розвиток сусідніх європейських країн. Зміна у промисловій, сільськогосподарській, соціальній, культурній сфері призводить до значимих соціальних і економічних змін, які тривалий час будуть позначатися на стані добробуту і достатку місцевого населення. Як вихід із проблемної ситуації людина вишукує шляхи покращення свого матеріального становища (міграція у країни Європи), у гіршому випадку – втрачає впевненість у завтрашньому дні і поступово переходить до рангу безробітних чи інших не менш „привабливих” верств. Особливо ці процеси почали активізуватися в останні роки (Майдан, війна на сході України, незахищеність населення, зміна соціальної сфери, невідповідність стандартам ЄС та ін.). Іншими словами структурні перетворення у вітчизняній економіці відбуваються дуже повільно і болісно. Повільна реструктуризація (глибокі якісні та структурні зміни економічної системи) економіки, відставання в підготовці вивільнених працівників породжують проблему невідповідності структури пропозиції праці та робочих місць.

Аналіз існуючих доробок по питанню дослідження. Сьогодні вчені, досліджуючи складні суспільно-політичні та соціально-економічні питання функціонування суспільства (З.П. Бараник, О.А. Грішкова, М.З. Злупко, І.В. Чернишов, І.І. Лукін, К.Н. Врублевський Н.В. Сізіх, І.В. Трофімова М. Макконел., І. Оукен, Р. Сміт, Р. Солоу, Р. Дж. Еренбург) прийшли до висновку, що у суспільстві панує ситуація невизначеності і шоку. Найсильнішим патогенним чинником є не тільки сама втрата роботи, а й загроза подальших негативних наслідків. Однак це не найстрашніша ситуація. Наступна – конструктивне пристосування до ситуації настає після втрати роботи. Психологія людини побудована так, що вона улюбій ситуації вишукує позитивні моменти. Так і на цьому рівні, коли перших шість місяців є певні види роботи вдома. Деструктивні зміни, які стосуються

здоров'я, психіки, фінансів, соціального стану людини, дефіцит активної діяльності, руйнування життєвих звичок, інтересів, цілей, а потім безпорадність і примирення зі сформованою ситуацією є найскладнішими умовами для людини [4]. Цей важкий психологічний стан спостерігається навіть за відсутності матеріальних труднощів. Відсутність навіть мінімальних успіхів у пошуках роботи веде до втрати надії. Людина припиняє спроби змінити становище і звикає до стану бездіяльності. Як засвідчують експерти, у віці 40–45 років працевлаштування стає мало ймовірним [9]. Тому, як на нашу думку, важливо прослідкувати соціальний стан розвитку суспільства, регіону, області, міста із встановленням кількісних і вербальних оцінок соціального розвитку. Така інформативна база дозволить виявити етапи зросту (занепаду) певних соціальних пріференцій, виявить колізії їх виникнення, допоможе відслідковувати локальні явища та процеси соціуму. Тому метою даної публікації є виявлення основних видів господарського комплексу області, провести їх регіональний статистичний аналіз. Об'єкт дослідження складає зайнятість населення у найпередовіших сферах господарювання області. За предмет обрані питання виявлення основних галузей господарського комплексу Чернівецької області, Основними методами дослідження стали аналіз літературних джерел, статистичний метод, метод аналізу та синтезу.

Виклад основного матеріалу. Основною структурною ланкою у народному господарстві області є *будівельна діяльність*. За 2011р. підприємствами виконано будівельних робіт на суму 721052 тис. грн., що становило 98,3 % до обсягів 2010 р.

У 2011 р. працювали будівельні підприємства всіх районів області. У семи районах відбулося збільшення обсягів будівельних робіт.

У м. Новодністровськ обсяги будівельних робіт збільшилися на 5,7%, у м. Чернівцях – зменшилися на 7,3 %. Будівельними підприємствами цих міст виконано відповідно 19,5% та

60,4 % будівельних робіт від загального по області показника.

Транспортні особливості безпосередньо впливають на комерційний туризм. Це основний вид переміщення туристів.

За 2011 р. *автомобільним транспортом* перевезено (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) 1562,4 тис. тонн вантажів, виконано вантажообіг у обсязі 978,3 млн. т/км. Порівняно з 2010 р. обсяг перевезених вантажів збільшився на 16,9 %, вантажообіг – на 3,6 %.

Пасажи́рським транспортом за 2011 р. перевезено 86,6 млн. пасажирів, виконано пасажирооборот у обсязі 1269,1 млн. пас. км. У порівнянні з 2010 р. обсяг пасажирських перевезень збільшився на 2,7 %, а пасажирообіг – на 19,3 %.

Обсяг пасажирських перевезень автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) становив 40,5 млн. пасажирів або 46,8 % від загального обсягу перевезень усіма видами транспорту, пасажирообіг – 1010,9 млн. пас. км або 79,7 %. Із загального обсягу автомобільних пасажирських перевезень 99,9 % становили маршрутні перевезення. У порівнянні з 2010 р. обсяг пасажирських перевезень автомобільним транспортом збільшився на 3,5 %, а пасажирообіг – на 24,7 %. В обсязі пасажирських перевезень автомобільним транспортом частка перевезень, здійснених фізичними особами-підприємцями, становила 52,6 %. Обсяг пасажирських перевезень та пасажирооборот міського електротранспорту в 2011 р. збільшилися, порівняно з 2010 р., на 1,9 %.

За даними управління Національного банку України в Чернівецькій області вимоги банківських установ області за наданими *кредитами в національній та іноземній валюті* (включаючи нараховані відсотки) впродовж січня-листопада 2011 р. збільшилися на 0,2 % і станом на 1 грудня 2011 р. становили 4776,6 млн. грн., з них у національній валюті – 2049,4 млн. грн.

Зобов'язання банківських установ області за коштами, залученими на рахунки фізичних осіб (включаючи нараховані відсотки), у національній та іноземній валютах станом на 1 грудня 2011 р. становили 2719,3 млн. грн. і збільшилися впродовж січня-листопада 2011 р. на 5,0 %.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування (крім банків, малих підприємств та бюджетних установ) за січень-листопад 2011 р. становив 5,1 млн. грн. прибутку (загальна сума прибутку – 295,9 млн. грн., збитку – 290,8 млн. грн.).

Обсяг експорту товарів за січень-листопад 2011 р. становив 122,2 млн. дол. США, імпорту – 147,0 млн. дол. США. Порівняно з січнем-

листопадом 2010 р. обсяг експорту зріс на 28,8 %, імпорту – на 46,6 %. За цей період в зовнішній торгівлі товарами області склалося від'ємне сальдо в розмірі 24,8 млн. дол. США. Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 0,83.

Суб'єкти господарювання області здійснювали операції в зовнішній торгівлі товарами з партнерами з 86 країн світу.

До країн СНД було експортовано 42,7 % усіх товарів, до країн ЄС – 48,3 % (у січні-листопаді 2010 р. відповідно – 34,7 % і 54,0 %).

Серед *головних торгових партнерів* у 2011 р. (порівняно з 2010 р. експортні поставки найбільше зросли до Російської Федерації (на 14,2 млн. дол. США), Румунії (на 7,6 млн.), Білорусі (на 3,3 млн.), Німеччини (на 2,1 млн.), Молдови (на 1,9 млн.) та Франції (на 1,4 млн.) і зменшилися до Італії (на 1,9 млн.), Казахстану (на 1,4 млн.), Литви (на 1,2 млн.), Ірану (на 0,7 млн.), Австрії (на 0,6 млн.) та Угорщини (на 0,5 млн. дол. США).

З країн СНД імпортовано 6,5 % усіх товарів, з країн ЄС – 59,2 % (2010 р. – 5,9 % та 69,8 % відповідно).

Порівняно з 2010 р. *імпортні поставки* суттєво зросли з Туреччини, Польщі, Китаю, Румунії, Російської Федерації, США, Естонії, Німеччини, Білорусі, Канади, Іспанії та скоротилися з Сирійської Арабської Республіки, Італії, Нідерландів, Словаччини.

За 2011 р. в область надійшло іноземної давальницької сировини на 19,9 млн. дол. США (13,5 % від загального обсягу імпорту), що на 12,1 % більше, ніж у 2010 р. Найбільше її надійшло з Румунії (5,8 млн. дол. США), Угорщини (5,2 млн.), Італії (4,8 млн.), Туреччини (2,9 млн. дол.) США (відповідно 29,2 %, 26,4 %, 24,1 % та 14,4 % від загального обсягу імпорту давальницької сировини).

Обіг роздрібно́ї торгівлі (до якого включено роздрібний товарообіг підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібно́ї торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) за 2011 р. становив 9831,7 млн. грн. (на 13,2 % > обсягу 2010 р.). У структурі обігу роздрібно́ї торгівлі 34,1 % припадало на організовані і неформальні ринки.

Обіг ресторанного господарства (з урахуванням обігу фізичних осіб – підприємців) за 2011 р. (порівняно з 2010 р. збільшився на 2,8 % і становив 270,4 млн. грн. Індекс споживчих цін (індекс інфляції) за 2011 р. по області склав 102,4 % (за 2010 р. – 109,1 % та 108,2 % відповідно, тоді як по Україні становив 104,6 %). Середньомісячна номінальна заробітна зарплата штатного працівника у 2011 р. складала 1957 грн. і зросла порівняно з 2010 р. на 12,2 %. Індекс

реальної заробітної плати за вказаний рік, порівняно 2010 р. становив 105,6 %.

Загальна сума *заборгованості з виплати заробітної плати* працівникам підприємств, установ та організацій області зменшилася на 10,6 % або на 69,6 млн. грн. і на 1 грудня 2011 р. становила 0,6 млн. грн. Порівняно з початком 2011 р. сума боргу зменшилася в 5,4 рази (2,6 млн. грн.). Загалом обсяг несплаченої заробітної плати у 2011 р. становив 0,2 % фонду оплати праці, нарахованого за листопад 2011р. Кількість працівників економічно активних підприємств, яким вчасно не виплачено заробітну плату становила 0,3 тис. осіб (0,2 % загальної кількості штатних працівників). Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 972 грн., що на 53,0 % менше розміру середньомісячної заробітної плати нарахованої в листопаді 2011р.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств на 1 грудня 2011 р. становила 0,3 млн. грн.

За 2011 р. субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг призначені 16,7 тис. сім'ям (95,0 % від сімей, які за ними звернулися) на загальну суму 1830,1 тис. грн. Середня сума призначеної субсидії на одну сім'ю в грудні 2011 р. становила 176,8 грн. (проти 124,7 грн. у грудні 2010 р.). Субсидії на відшкодування витрат *для придбання скрапленого газу*, твердого і рідкого пічного побутового палива готівкою були призначені 8,2 тис. сімей (90,1 % від сімей, які за ними звернулися) на загальну суму 4816,6 тис. грн. Середня сума призначеної у грудні 2011 р. субсидії цього виду становила 585,1 грн. проти 429,2 грн. у грудні 2010 р.

За січень–листопад 2011р. населенням області сплачено за житлово-комунальні послуги, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 365,8 млн. грн., що становило 98,4 % до суми нарахувань. Порівняно з січнем-листопадом 2010 р. рівень оплати збільшився на 1,1 в. п.

На кінець листопада 2011 р. населення області заборгувало за житлово-комунальні послуги 76,9 млн. грн.

До державної *служби зайнятості* впродовж грудня 2011 р. за допомогою в працевлаштуванні звернулося 2,5 тис. незайнятих трудовою діяльністю громадян, що на 9,5 % більше, ніж у листопаді 2011 р., та на 15,2 % менше, ніж у грудні 2010 р. Із загальної кількості осіб, які звернулися протягом грудня 2011 р. до державної служби зайнятості, 95,1 % отримали статус безробітного.

На початку року на обліку в державній службі зайнятості загалом перебувало 10,9 тис. незайнятих трудовою діяльністю громадян, (на 14,1 %

більше, ніж на 1 грудня 2011 р.). Серед зазначеної категорії громадян 96,9 % мали офіційний статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття загалом по області за грудень 2011р. зріс на 0,2 в. п. і на 1 січня п. р. становив 1,9 % від кількості населення працездатного віку. Зазначений показник у сільській місцевості зріс на 0,4 в. п. і на 1 січня п. р. становив 2,3 % сільського населення працездатного віку, а у міській місцевості – на 0,1 в. п. і становив 1,5 % міського населення працездатного віку. Разом з тим, спостерігалась значна диференціація значень цього показника за районами області: від 1,0 % (Новоселицький район) до 4,3 % (Путильський район). У містах Чернівці та Новодністровськ він становив відповідно 0,9 % і 5,7 %. За повідомленням підприємств, установ та організацій області кількість вільних робочих місць і вакантних посад на 1 січня вказаного року становила 886 одиниць (на 12,0 % < ніж на 1 грудня 2011 р.), та на 31,1 % > ніж на 1 січня 2011р.). Із зазначеної кількості вільних робочих місць (вакантних посад) для робітників передбачалось 41,5 %, для службовців – 49,4 %, решта – для осіб, які не мають професії.

Навантаження незайнятого населення на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) на 1 січня п. р. становило 12 осіб і збільшилось на 3 особи порівняно з 1 грудня 2011р., але на 4 особи зменшилось порівняно з 1 січня 2011 р. Серед районів області найбільше пересічне навантаження незайнятого населення на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) спостерігалось у Кіцманському (103 особи), Заставнівському (65 осіб) і Сокирянському (58 осіб) районах. У містах Чернівцях та Новодністровську воно склало 2 та 107 осіб відповідно.

За сприяння державної служби зайнятості у грудні 2011 р. було *працевлаштовано* 322 особи, що на 24,8 % < ніж у листопаді 2011р., та на 1,8 % – ніж у грудні 2011 р. Серед працевлаштованих незайнятих громадян у грудні 2011 р. 52,8 % становили жінки та 46,9 % молоді віком до 35 років. Рівень працевлаштування незайнятих громадян у грудні 2011 р. становив 2,7 % і порівняно з листопадом 2011 р. знизився на 1,3 в. п., а з груднем 2010 р. – на 0,1 в. п.

Серед районів області, рівень працевлаштування знаходився в межах від 0,8 % (Заставнівський район) до 5,2 % (Герцаївський район). Зниження спостерігалось майже у всіх районах області, крім Герцаївського, де відбулося зростання на 1,8 в. п., Хотинського – на 0,6 в. п., Сторожинецького – на 0,5 в. п. та Заставнівського – на 0,3 в. п.

У містах Чернівцях та Новодністровськ зазначений показник становив 5,6 % та 2,9% і

протягом грудня 2011 р. знизився на 2,8 в. п. та на 0,1 в. п. відповідно.

З Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття протягом грудня 2011р. *на допомогу по безробіттю* було витрачено 5115,8 тис. грн., що на 5,2 % <, ніж у листопаді 2011 р. Середньооблікова кількість безробітних, які її отримали у грудні 2011 р., становила 6,6 тис. осіб і > на 6,1 % порівняно з листопадом 2011 р. Пересічний розмір допомоги по безробіттю у грудні 2011 р. збільшився по відношенню до листопада 2011 р. на 1,0 % і становив 779,37 грн., що на 22,4 % менше, ніж законодавчо встановлений мінімальний рівень заробітної плати (1004 грн.).

Основними напрямками розгортання підприємницької діяльності безробітних громадян є сфера надання широкого спектру послуг населенню (39,4 %), торговельно-посередницька діяльність (34,4 %), сільськогосподарське виробництво (16,6 %), виробництво предметів вжитку (8,9 %), тощо.

Організація громадських робіт дозволяє окремим категоріям громадян, особливо тим, хто знаходиться в стані безробіття тривалий час, відновити трудові навички, іноді отримати постійну роботу, а також є можливістю поліпшити свій матеріальний стан. Впродовж вказаного часу до громадських робіт було залучено 7251 незайняту особу: найбільше у Кельменецькому (854 особи) та Глибоцькому (842 особи) районах. Рівень залучення незайнятого населення до оплачуваних громадських робіт склав 13,7 %, що свідчить про його зростання проти минулих років. Обласна служба зайнятості спільно з органами місцевого самоврядування залучає щороку близько 1,5 тис. безробітних осіб до оплачуваних громадських робіт по проведенню благоустрою та озелененню населених пунктів, ремонту сільських будинків культури, фельдшерсько-акушерських пунктів та дитячих дошкільних установ, таборів тощо.

На даний час важливого значення набуває питання кадрового забезпечення галузей економіки відповідно до реальних потреб ринку праці: активно проводиться робота з організації професійного навчання безробітних на замовлення роботодавців, навчання на виробництві, підвищення кваліфікації шляхом стажування.

Висновки. Однак, незважаючи на позитивні тенденції, які існують на ринку праці Чернівецької області, є і проблеми, які негативно впливають на зростання рівня зайнятості населення, а саме наявність професійно-кваліфікаційної та регіональної диспропорції між попитом та пропозицією робочої сили, низька якість робочих місць за умовами та рівнем оплати праці, відсутність

принципів соціально-відповідального підприємництва у забезпеченні молоді першим робочим місцем, наявність нелегальної зайнятості, стабільний міграційний відтік робочої сили на ринки праці до інших держав поряд з негативними процесами погіршення вікової структури населення області тощо.

В регіональному розрізі найбільша кількість вакансій спостерігається на підприємствах, організаціях та установах м. Чернівцях. При пересічному по області навантаженні 7 осіб на одне вільне робоче місце, навантаження для службовців складає 5 осіб, для робітників – 6 осіб, для осіб, які не мають професії – 14 осіб і для працівників сільського господарства – 17 осіб.

Не повністю використовуються головами сільських та селищних рад можливості служби зайнятості щодо замовлення послуг в службі зайнятості, а саме проведення громадських робіт, можливості започаткування безробітними власної справи, працевлаштування на дотаційні робочі місця тощо.

Із введенням в дію Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення працевлаштування молоді” значно зменшилась кількість підприємств, на яких згідно діючого законодавства може здійснюватися бронювання робочих місць.

Література

1. Бицора Ю. Аналіз безробіття в Україні Ю. Бицора // Географія та основи економіки в школі. – 2004. № 7. – С. 4–6.
2. Власенко О. Сутність та особливості довготривалого безробіття в Україні / О. Власенко, Т. Черниш // Україна: аспекти праці. – 2006. – № 3. – С. 8–12.
3. Грішнова О.Л. Економіка праці та соціально-трудова відносини: / О.Л. Грішнова // Підручник. – К.: Знання, 2004. – 535 с.
4. Закон України „Про зайнятість населення” (за станом на 1 березня 1999р.) // Верховна Рада України. – К.: Парлам. вид-во, 1999. – 30 с.
5. Заставний Ф. Депресивні регіони України: аналіз, оцінка. Проблеми / Ф. Заставний // Регіональна економіка – 2005. – № 1. – С. 76–89.
6. Лук'яненко Г.Я. Проблеми безробіття в Україні та шляхи їх вирішення / Г.Я. Лук'яненко, Р.М. Ковтун // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 9. – С. 172–184.
7. Овсієнко О. Деякі аспекти статистичного аналізу зайнятості та безробіття на ринку праці України / О. Овсієнко, Л. Волохова // Економіст. – 2005. – № 9. – С. 37–39.
8. Ринок праці в Україні в 2011 році: Аналітично-статистичний збірник / Міністерство праці та соціальної політики України. Державний центр зайнятості. – К.: 2000. – 345 с.
9. Україна у цифрах у 2011 році. Державний комітет статистики України. – К.: – С. 182–183.

10. Шот А. Регіональні проблеми зайнятості та шляхи їх розв'язання / А. Шот // Економіст, 1999. – № 9. – С. 32–37.

References

1. Bytsiura Iu. Analiz bezrobittia v Ukraini Iu. Bytsiura // Neohrafiia ta osnovy ekonomiky v shkoli. – 2004. № 7. – С. 4–6.
2. Vlasenko O. Sutnist' ta osoblyvosti dovhotryvaloho bezrobittia v Ukraini / O. Vlasenko, T. Chernysh // Ukraina: aspekty pratsi. – 2006. – № 3. – С. 8–12.
3. Hrishnova O.L. Ekonomika pratsi ta sotsial'no-trudovi vidnosyny: / O.L. Hryshnova // Pidruchnyk. – K.: Znannia, 2004. – 535 s.
4. Zakon Ukrainy „Pro zainiatist' naseleння” (za stanom na 1 bereznia 1999r.) // Verkhovna Rada Ukrainy. – K.: Parlam. vyd-vo, 1999. – 30 s.
5. Zastavnyi F. Depresyvni rehiony Ukrainy: analiz, otsinka. Problemy / F. Zastavnyi // Rehional'na ekonomika – 2005. – № 1. – С. 76–89.
6. Luk'ianenko H.Ia. Problemy bezrobittia v Ukraini ta shliakhy yikh vyrishennia / H.Ia. Luk'ianenko, R.M. Kovtun // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2003. – № 9. – С. 172–184.
7. Ovsiienko O. Deiaki aspekty stastychnoho analizu zainiatosti ta bezrobittia na rynku pratsi Ukrainy / O. Ovsiienko, L. Volokhova // Ekonomist. – 2005. – № 9. – С. 37–39.
8. Rynok pratsi v Ukraini v 2011 rotsi: Analitychno-statystychnyi zbirnyk / Ministerstvo pratsi ta sotsial'noi polityky Ukrainy. Derzhavnyi tsentr zainiatosti. – K.: 2000. – 345 s.
9. Ukraina u tsyfrakh u 2011 rotsi. Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. – K.: – С. 182–183.
10. Shot A. Rehional'ni problemy zainiatosti ta shliakhy yikh rozv'iazannia / A. Schot // Ekonomist, 1999. – № 9. – С. 32–37.

Лопушняк Л.В. Современные социально-экономические тенденции развития регионов – как факторы занятости населения (на примере Черновицкой области). Главными видами функционирования народнохозяйственного комплекса Черновицкой области является строительная деятельность, кредитирование в национальной и иностранной валюте, объемы экспорта главных торговых партнеров, импортные поставки, объемы торговли и ресторанного хозяйства.

Ключевые слова: кредитирование в национальной и иностранной валюте, объемы экспорта главных торговых партнеров, импортные поставки, объемы торговли и ресторанного хозяйства.

Lopushnyak L.V. Modern social and economic trends in the development of regions - as factors in employment (for example, Chernivtsi region). Relevance of research. Chernivtsi region is a borderland and such which directly affects social and economic development of neighboring European countries. The change in the industrial, agricultural, social, cultural sphere leads to significant social and economic changes that will long affect the state of well-being and prosperity of local people. As a way out of the problem situation people seeking ways to improve its financial position (migration in Europe), in the worst case – lose confidence in the future and gradually moves to the rank of the unemployed or other equally “attractive” layers. Especially these processes began to intensify in recent years (Maidan, the war in eastern Ukraine, the exposure of the population, changes in the social sphere, the discrepancy EU standards, etc.). In other words, structural changes in the domestic economy occurring very slowly and painfully. Slow restructuring (deep qualitative and structural changes in the economic system) economy, retarded retraining redundant workers raises the problem of inconsistencies structure of labor supply and employment.

The analysis of existing research on the issue of heritage. Today, scientists are examining the complex socio-political and socio-economic functioning of society (Z. Baranyk, O. Hrishkova, M. Zlupko, I. Chernyshev, I. Lukin, K. Wroblewski, N. Szyh, I. Trofimov, M. McConnell, J. Melvin, I. Ouken, R. Smith, J. Ehrenburg) concluded that in society the situation of uncertainty and shock. The strongest pathogenic factor is not only the loss of a job, but the threat of further negative consequences. However, this is not the worst situation. Next – structurally adaptation to the situation following the job loss. Human psychology is constructed so that it is in situations beloved seeking positive points. So at this level, when the first six months, there are certain types of work at home. Destructive changes related to health, mental, financial, social status human activity deficit, the destruction of life habits, interests, goals, and then helplessness and reconciliation with the situation is most difficult conditions for humans [4]. This heavy psychological state is observed even in the absence of financial difficulties. The lack of even minimal success in search of work leads to loss of hope. A man stops trying to change the situation and get used to a state of inaction. As by the experts at the age of 40-45 years is unlikely employment [9]. Therefore, in our opinion, it is important to follow the social status of society, region, area, city with the establishment of quantitative and verbal assessments of social development. This information base will identify the stages of growth (decline) certain social preferences manifest conflicts arising, help monitor local events and processes of society. The **purpose** of this publication is to identify the main types of economic complex of the region, to their regional statistical analysis. The **object** of study is employment in the most advanced areas of economic region. For selected object question to identify the main economic complex Chernivtsi region, were the main methods of research literature analysis, a statistical method, analysis and synthesis.

Key words: crediting in national and foreign currency, export volumes of major trading partners, imports, volumes of trade and restaurant business.